

2.4 Ráadásul a környezetvédelmi miniszterek Tanácsa 2007. március 22-én felkérte az Európai Bizottságot, hogy mérje fel a helyzetet, és javasoljon részletes alternatív forgatókönyvet a koncessziós szerződésre, valamint az amerikai GPS rendszer európai regionális kiegészítésének, az EGNOS navigációs rendszernek mint a Galileo előfutárának rövid határidőn belüli rendelkezésre bocsátására.

2.5 Az Európai Parlament, miközben újfent a Galileo-projekt támogatásáról biztosított, aggódni kezdett a fejlesztés folyamán jelentkező többszöri fennakadás miatt, és felkérte az Európai Bizottságot, hogy dolgozzon ki a helyzet megoldására irányuló javaslatot.

2.6 Az Európai Bizottság közleménye az Európai Unió döntéshozó intézményeinek e kettős felkérésére igyekszik válaszolni.

3. A közlemény lényegi tartalma

3.1 Az egyik legfontosabb pont, hogy az Európai Bizottság arra kéri a Tanácsot és az Európai Parlamentet, hogy vegyen tudomást a koncessziós szerződésről jelenleg folyó tárgyalások kudarcáról, és következőképpen határozzon azok berekesztéséről. A tárgyalások elakadása miatt valójában nem is igen volt más választása.

3.2 Kéri azonban a Tanácsot és az Európai Parlamentet, hogy újfent álljon ki a független műholdas helymeghatározó rendszer létrehozása mellett, és támogassa a Galileo-program folytatását. Így a koncessziós tárgyalások jelenlegi kudarcra nem jelenen a Galileo feladását. Éppen ellenkezőleg, az Európai Bizottság azt szeretné, ha a projekt Európai Unió számára való stratégiai jellege, illetve gazdasági jelentősége megerősítést nyerne.

3.3 A Galileo-program folytatását az Európai Bizottság a jelenlegi programmal azonos program szerint képzei el. A program műszaki jellemzőinek ugyanazoknak kell maradniuk, vagyis egy 30 műholdból álló konstellációt kell tartalmazniuk, amely kitűnő minőségű jelek segítségével öt különböző szolgáltatást képes nyújtani.

3.4 Nem lehet szó tehát engedményekről egy szerényebb Galileo javára.

3.5 Az Európai Bizottság két alternatív forgatókönyvet javasol:

a. A) forgatókönyv: eleinte a közszféra finanszíroz és szerez be egy korlátozott működési kapacitású rendszert. Ez az alpinfrastruktúra 18 műholdból állna, a hozzá tartozó földi egységekkel. Elegendő helymeghatározási pontosságot és földrajzi lefedettséget nyújtana ahhoz, hogy a szolgáltatásokat piacra lehessen dobni, ugyanakkor a Galileo technikai hozzáadott értékét még nem aknázza ki teljes mértékben.

A hátralevő 12 műholdat ezt követően a magánszféra helyezi majd üzembe egy koncessziós szerződés keretében.

b. B) forgatókönyv: a közszféra finanszírozza és szerzi be a működőképes rendszer egészét. Az alpinfrastruktúra 30 műholdból állna, a hozzá tartozó földi egységekkel. Az

összes Galileo-szolgáltatást elérhetővé tenné az összes potenciális felhasználó számára, miközben demonstrálná a jövőbeni koncesszióbirtokos számára a rendszer koncepciójának megbízhatóságát. A PPP – koncessziós szolgáltatási szerződés formájában – lefedné a rendszer üzemeltetését, hasznosítását és a 30 műholdból álló konstelláció karbantartását. A teljes üzembe helyezés 2012 végére lenne megvalósítható, és a koncessziós szerződés a 2010–2030 közötti időszakra szólna.

3.6 Az Európai Bizottság a második forgatókönyv elfogadását két szakaszban tervezi:

- az EGNOS azonnali működésbe helyezésének megkezdése 2008-ra, egy különleges koncesszió keretében, a Galileo előfutáraként. A teljes Galileo-konstelláció kiépítését követően a működésbe helyezésnek 2012 végére kell megvalósulnia.
- ezzel párhuzamosan koncessziós formában PPP letárgyalása és létrehozása az EGNOS és a Galileo 2010 és 2030 közötti hasznosítási szakaszára.

3.7 Kívánatosnak tartja, hogy a Tanács és az Európai Parlament az alábbi elvek alapján támogassa e két programot:

- az EGNOS rendszer üzemképessé tétele 2008-tól kezdődően,
- határozat hozása arra vonatkozóan, hogy az európai műholdas navigációs programokat valamennyi tagállam érdekében uniós szinten határozzák meg, fogadják el, irányítsák és ellenőrizzék,
- a Galileo stratégiai jellegének elismerése,
- az Európai Űrügynökség kiválasztása mint az **Európai Unió nevében eljáró és annak irányítása és szabályai szerint működő** hatóság a projekt irányítására és a munkák kiadására,
- tisztességes verseny teremtése a programban – ahol lehetséges,
- a programok közirányításának megerősítése és újjászervezése az Európai Bizottság politikai felelőssége és vezető szerepe mellett,
- a beruházói bizalom növelése.

3.8 Egy ilyen program jelentős pénzügyi források mobilizálását teszi szükségessé: a jelenleg javasolt programhoz rendelt pénzügyi terv keretében előirányzott összegek mellett kiegészítő finanszírozás biztosítása is szükségessé válik.

3.9 A 2007-től 2013-ig terjedő pénzügyi időszakban 2,4 milliárd euróra lenne szükség a jelenlegi program folytatásához, kockázatsökkentő intézkedésekkel történő kiegészítés mellett. Ha az első teljes konstelláció (30 műhold) beszerzése és azt a 2010–2013-as működési időszakban követő PPP esetét vesszük, 3,4 milliárd eurót kellene előteremteni.

4. Általános megjegyzések

4.1 Józanságra vall, hogy az Európai Bizottság tudomást vett a koncessziós szerződéssel kapcsolatos tárgyalások jelenlegi keretek között történt megrekedéséről, és szükségesnek látja azokat berekeszteni. A látszat csak fenntartana egy kellemetlen helyzetet, és tovább késleltetné a program megvalósítását.

4.2 A Tanács ebben a kérdésben az Európai Bizottsággal megegyező következtetésre jutott, és úgy határozott, hogy lezárja a tárgyalásokat annak érdekében, hogy új alapokról lehessen újratekinteni. Fontosnak tartotta továbbá, hogy újra kiálljon a Galileo-projekt kiemelten kezelendő jellege mellett, amit üdvözlő az EGSZB.

4.3 Ezenkívül az Eurobarométer egyik legutóbbi (2007. május-júniusi), az Energiaügyi és Közlekedési Főigazgatóság megrendelésére a Galileo-programról készült tanulmánya utal arra, hogy az Európai Unió lakosságának 80 %-a támogatja egy független műholdas navigációs rendszer gondolatát, és 63 %-uk kedvezően fogadná a kiegészítő finanszírozást a projekt megvalósításához. A Galileo feladásának az Európai Unió imázsára gyakorolt hatásával kapcsolatos megítélés ugyanakkor meglehetősen ellentétes. A megkérdezett személyek 44 %-a úgy ítéli meg, hogy a projekt feladása károsan hatna, 41 % azon a véleményen van, hogy semmilyen hatással sem lenne.

4.4 Az EGSZB üdvözlöi, hogy a Tanács és a közvélemény támogatja a Galileo-projektet, ugyanakkor úgy ítéli meg, hogy a projekt feladása katasztrofális hatással lenne az Európai Unióról kialakított képre és az európai projektekbe vetendő bizalomra. Ez azt jelentené, hogy az Európai Unió képtelen megvalósítani egy jövőbeli tudományos és technikai projektet, mely mozgósítaná legjobb kutatási, innovációs és technikai természetű képességeiket, és jelentős piaci lehetőségeket nyitna meg.

4.5 Az erre való utalás mellett a közlemény nyitva hagy számos kérdést. Nagy hangsúlyt fektet az EGNOS rendszerre és annak szükségességére, hogy azt a lehető leghamarabb üzembe helyezték, ugyanakkor az Európai Bizottság nem foglalkozik azzal a kérdéssel, hogy ki fogja majd azt működtetni. Megelégszik annak jelzésével, hogy koncesszióba adáshoz folyamodik, azonban semmilyen hivatkozással sem szolgál sem annak formájára, sem az esetleges partnerekre (vállalkozás, a légi közlekedés irányításával megbízott szervezetek vagy társaságok konzorciuma stb.?) vonatkozóan. Állami vagy magánüzemeltetőről lesz-e szó? Melyek lesznek a végrehajtási eljárások és a határidők?

4.6 A GPS-szolgáltatás minőségének javítását lehetővé tevő kiegészítő rendszerek (az EGNOS-on kívül létezik egy – a WAAS – Észak-Amerikában és egy másik Indiában) regionális alapúak. Milyen kapcsolatban állnak egymással ezek a regionális rendszerek, és milyen nemzetközi megállapodásokra van szükség?

4.7 A Galileo-koncesszióra ajánlatot tevő konzorciummal kapcsolatban felmerült nehézségeket illetően vigyázni kell, nehogy hasonló nehézségekkel találjuk magunkat szembe a javasolt új foratókönyvekben. A konzorcium tagjai mögött ugyanis gyakran nemzeti irányelvek rajzolódtak ki. Sok érintett társaság valójában állami megrendelésektől függ, vagy pedig maguk is

állami társaságok, és naivitásra vallana azt hinni, hogy klasszikus értelemben vett „magán-” konzorciumról lenne szó. Ez a felállás megismétlődhet az új foratókönyvekben. Ennek ismeretében valódi, szigorú versenyztetés szervezésére lesz szükség.

4.8 Az EGSZB üdvözlöi, hogy a projekt általános kerete, így a javasolt szolgáltatások skálája sem módosult. Az Európai Bizottság javaslata a legésszerűbb javaslat. A projekt gazdálkodásának megváltoztatása további késéseket, magasabb pénzügyi költségeket, illetve szükségtelen kockázatvállalást vont volna maga után.

4.9 Az EGSZB úgy véli továbbá, hogy az Európai Bizottság okkal hangsúlyozta, hogy „bár a rendszer civil jellegéhez nem fér kétség, el kell ismerni, hogy a legfontosabb bevételek a katonai felhasználók részéről adódhatnak majd”. Tudatában e kérdés érzékeny jellegének, úgy ítéli meg, hogy folytatni kell e téren a megbeszéléseket az uniós tagállamok között. Azon a véleményen van, hogy az uniós tagállamok szabadon dönthessenek arról, hogy használni kívánják-e a katonai védelmi felhasználási célú, közszabályozás alá eső szolgáltatásokat – megfelelő finanszírozás mellett.

4.10 Mivel a projekt finanszírozásának kérdése alapvető fontosságú, az EGSZB felteszi a kérdést, hogy nem kellene-e tervbe venni egy igen szerény illeték levonását a terminálok eladása után a Galileo finanszírozásához való hozzájárulás érdekében.

4.11 Az EGSZB támogatja ugyan annak gondolatát, hogy az Európai Ürügynökség a projekt irányítójává és a munkák kiadójává váljon, hangsúlyozza azonban, hogy az ügynökségnek nem szabad a Galileo-projektet a „tisztá visszafizetés” elvének alárendelnie, még ha tökéletesen tisztában van is azzal, hogy az előző foratókönyvben szereplő államközi megállapodások a tagállamok közötti finom gazdasági egyensúly gyümölcsei voltak. Hangsúlyozza annak szükségességét, hogy a projektnek a főbb résztvevő tagállamokra gyakorolt gazdasági következményeitől való félelem miatt ne kerüljön veszélybe ez az Európai Unió számára fontos és egyben emblemikus projekt. Emlékeztet arra, hogy azok a nehézségek, amelyekkel az EADS ma szemben találja magát, az ilyen típusú értelmezésből eredeztethetők. A partnerek közötti gazdasági egyensúlyra való törekvés legitim, azonban ha tényleges cselekvésképtelenséghez vagy a projektek megvalósításában késedelmekhez vezet, azzal e jelképes európai projekt egésze kérdőjeleződik meg, ipari és tudományos dimenzióival, valamint gazdasági vonzataival együtt.

4.12 Végül az EGSZB feltételezi, hogy a közösségi kormányzás elveinek megőrzésére irányuló akarata miatt az Európai Bizottság – talán kevésbé diplomatikus módon és az Európai Ürügynökség fontos szerepét alábecsülve – erőltette a projekt politikai irányítását.

Kelt Brüsszelben, 2007. július 11-én.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság

elnöke

Dimitris DIMITRIADIS